

Delårsrapport aug 2023

Socialnämnden

Delårsrapport aug 2023

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2023-08-31 Organisation: Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Nämndens ansvar och uppdrag	1
2 Sammanfattning.....	2
3 Händelser av väsentlig betydelse.....	3
4 Målprognos.....	7
5 Personal	10
6 Ekonomi	11
6.1 Driftredovisning.....	11
6.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag	12
6.3 Verksamhetens nettokostnader.....	13
6.4 Alla prognoser	16
6.5 Volymer	17
7 Risker	18

1 Nämndens ansvar och uppdrag

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg, mottagning av nyanlända, äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, familjerådgivning, kommunens uppgifter enligt alkohollagen och lag om handel med vissa receptfria läkemedel, tillsyn enligt tobakslagen, bostadsanpassningsbidrag samt utredning av färdtjänst. Nämnden utövar också ledningen och tillsyn av den kommunala hälso- och sjukvården samt ansvarar för de kommunalt drivna verksamheterna som ingår i nämndens ansvarsområde.

I socialnämndens ansvar ingår även att strategiskt planera för att tillgodose kommuninvånarnas behov av till exempel boenden för personer med stora vård- och omsorgsbehov, både äldre och personer med funktionsnedsättning.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning, det vill säga att utreda, fatta beslut, verkställa insatser samt att följa upp att insatserna är av god kvalitet för den enskilde.

Driften av verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde utförs av privata utförare enligt gällande kundvalssystem enligt LOV (Lagen om valfrihetssystem), genom upphandling enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling) eller drift i egen regi. Nämnden ansvarar för att

upphandla drift av privata utförare samt följa upp kvaliteten i verksamheterna hos både de privata utförarna och den egna regin.

Danderyd är värdkommun och ansvarar för drift och ordförandeskap i styrgrupp för en forsknings och utvecklingsenhet, FOU Nordost. De sex nordost kommunerna Danderyd, Täby, Norrtälje, Österåker, Vaxholm och Lidingö ingår i samarbetet FOU Nordost.

Danderyd är även värdkommun för en ny familjerättsenhet som är gemensam för kommunerna Täby, Lidingö, Vaxholm samt Danderyd. Den nya enheten planeras starta 1 maj 2024 och uppstartsarbetet är påbörjat under hösten 2023.

2 Sammanfattning

För år 2023 prognostiserar socialnämnden en positiv avvikelse jämfört med budget på 1,7 miljoner kronor, vilket är 0,2 procent av budgeterade nettokostnader.

I delårsrapporten redovisas både positiva och negativa avvikelser inom socialnämndens område. De största avvikelserna är volymrelaterade. Den största positiva avvikelsen återfinns inom äldreomsorgen med 8,2 miljoner kronor som till största delen beror på minskade volymer inom hemtjänsten. Socialnämnden ska i september behandla ett ärende om ersättning för den nya insatsen ”fast omsorgskontakt” vilket medför kostnader på ca 2,9 miljoner kronor vid helårseffekt. Den största negativa avvikelsen finns inom funktionshinderomsorgen med 2,6 miljoner kronor, vilket till största delen beror ökade volymer inom daglig verksamhet samt fördyrade kostnader för resor till daglig verksamhet. Det har även varit fördyrade personalkostnader på myndighet LSS under första halvåret beroende på inhyrd personal för att tillfälligt täcka vakanser.

Inom egen regi prognostiseras en negativ avvikelse mot budget på 15,4 miljoner kronor. Varav 7,8 miljoner kronor avser återbetalning till Försäkringskassan från åren 2016 - 2022. Främsta orsaken till den negativa prognosen för verksamheten, är högre personalkostnader för inhyrda verksamhetschefer och sjuksköterskor. Egen regiverksamheterna redovisar även att ökade priser och löner påverkat resultatet. Till detta kommer kravet från Försäkringskassan där man retroaktivt kräver tillbaka 7,8 miljoner kronor från kommunen gällande för mycket utbetald assistansersättning från 2016 och fram till 2022. Försäkringskassan har gjort en ny bedömning av behov och ändrat beslutet retroaktivt. Kommunen har begärt omprövning av beslutet.

Perioden har präglats av oro för ekonomin i olika verksamheter beroende på ökade priser, löner samt hyror. Kommunen har givit viss kompensation för hyresökning.

Ökningen av behovet av antalet boendeplatser inom vård och omsorgsboende stämmer väl överens med prognosen.

Antalet nyanlända och flyktingar minskar succesivt och mottagandetalen för kommunen har minskat. Detta påverkar både bemanning och behovet av bostäder. Socialnämnden har tidigare tagit beslut om att lämna tillbaka ett antal bostäder till fastighetsnämnden. Kommunen har under våren tagit beslut om att avveckla modulbostäderna vid Rinkebyvägen och utflyttning skedde i månadsskiftet augusti - september.

Under 2023 har arbetet kring våld i nära relationer intensifierats på förvaltningen och medarbetarna har erbjudits en kompetenshöjning inom området för att öka antalet upptäckter.

Under våren 2023 har beslut tagits i kommunfullmäktige om att bedriva gemensam familjerätt genom avtalssamverkan med tre andra kommuner, Täby, Vaxholm och Lidingö. Danderyd är värdkommun för verksamheten som planeras starta i maj 2024. Planeringsarbete inför uppstarten har startat under 2023.

Socialförvaltningen arbetar för att möta kommuninvånarnas behov på bästa sätt med fokus på kvalitet, tillgängliga tjänster och tidiga insatser. Inom området barn och unga har arbete med familjecentralen fortsatt. Familjecentralen är uppskattad, välbesökt och drivs tillsammans med flera verksamheter inom kommunen och några av regionens verksamheter. Ett utvecklingsarbete med skolsociala team genomförs tillsammans med bildningsförvaltningen i syfte att jobba proaktivt för att fånga upp barn och unga i behov av stöd så tidigt som möjligt. Inom området integration har kommunen utvecklat mötesplatser och samarbeten med civilsamhället som är uppskattade både av nyanlända och volontärer. Kommunens arbete har uppmärksammats av UNHCR som en modell att bygga vidare på, vilket är särskilt roligt. Inom området äldre har nämnden under året initierat och genomfört flera förebyggande insatser genom att med stöd av stimulansmedel erbjuda aktiviteter med inriktning på hälsa, måltider, rörelse och gemenskap. Det kan vara föreläsningar, utegym, träning, sociala aktiviteter, café och erbjudande om hälsosamtal. Aktiviteterna genomförs till stora delar i samverkan med föreningar och civilsamhälle.

3 Händelser av väsentlig betydelse

Mottagande av nyanlända och flyktingar

Kommunen har ett kommuntal på 27 nyanlända för 2023 och har fram till september endast tagit emot 12 av årets kommuntal. Migrationsverket planerar att anvisa resterande upp till årets kommuntal, vilket kommer att innebära ett relativt intensivt mottagande under hösten. Kommunens kommuntal för 2024 är 16 nyanlända.

Danderyds fördelningstal för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet för 2022 och 2023 är totalt 71 skyddsbehövande. Kommunen har hittills tagit emot 66 av de 71 skyddsbehövande vilket innebär att 5 återstår att ta emot under 2023. Inga anvisningar av skyddsbehövande till kommunen har skett under 2023. 12 personer av de 66 anvisade har återlämnat sin bostad och återvänt till Ukraina. Kommunens fördelningstal för 2024 är 14 skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet.

Formerna för att driva Mötesplats för nyanlända vidare efter projekttiden tillsammans med En utsträckt hand, Röda Korset och Spira tas fram. Samarbetet har varit mycket positivt och kommer fortsätta i reviderad form. Det har varit ett positivt gensvar på insatsen och Mötesplatsen är välbesökt. Insatsen med ideellt flyktingstöd har fortsatt under året och Danderyds modell har uppmärksammats av flera kommuner runt om i landet och även UNHCR

som publicerat en artikel på sin hemsida.

<https://www.unhcr.org/neu/se/110453-integration-kan-vara-fordelaktigt-bade-for-flyktingarna-men-ocks-a-for-oss-lokalbor.html>

Modulbostäderna på Rinkebyvägen har avvecklats i början av hösten, detta medförde att 17 hushåll fick flytta till andra bostäder inom kommunen.

Våld i nära relationer

Under 2023 har arbetet kring våld i nära relationer intensifierats på förvaltningen och medarbetarna har erbjudits en kompetenshöjning inom området för att öka antalet upptäckter.

Ansökan om stadsbidrag har beviljats till en kartläggning om förutsättningar för ett stadigvarande boende för våld i nära relations ärenden samt att medel beviljats avseende våldsförebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det är en ansökan tillsammans med bildningsförvaltningen.

Barn och unga

Antalet unga på stödboende har ökat jämfört med den prognos som gjordes i budgetarbetet. Antalet placeringar på HVB och stödboende hänger ihop i vissa fall då ungdomar kan röra sig mellan dessa placeringar. Således ger minskningen på HVB en ökning av placering på stödboende. Den utvecklingen är att eftersträva när en ungdom som varit placerad på HVB och kommit vidare i sin utveckling och har lägre grad av stödbehov kan placering på stödboende bli aktuellt.

I budgetarbetet för 2023 gjordes en prognos för att mottagandet av ensamkommande barn skulle vara 16 barn och unga. Under året har dock inga nya ensamkommande barn anvisats och from juni 2023 har kommunen bara ansvar för 3 unga ensamkommande bland vilka det också förekommer behov av kvalificerad placering på grund av stora vårdbehov.

Insatserna för förbyggande tidiga insatser utvecklas vidare. Ett exempel är framtagande av en modell med skolsociala team, ett arbete som genomförs tillsammans med Bildningsförvaltningen.

Äldreomsorg

Förvaltningen har noterat ett ökat behov av placeringar på korttidsboende, en volymtopp under juli som därefter återvände till samma nivåer som innan sommaren. Kan förklaras med att fler väntar på plats på vård- och omsorgsboende.

Även behov av plats på vård- och omsorgsboende har ökat enligt prognos eller något över prognosen. Antalet köpta platser enligt länsöverenskommelsen har ökat med 9 platser jämfört med dec 2022.

Det är mindre volymer i hemtjänsten än uppskattat i budget. Under början av hösten hanterar socialnämnden ett ärende om ersättning i hemtjänsten för den nya insatsen ”fast

omsorgskontakt” vilket medför kostnader på ca 2,9 mnkr vid helårseffekt. Den nya insatsen är lagstyrd och är avsedd att förbättra kvalitet i omsorgen och ge stöd med samordning.

Under första halvåret 2023 har arbetet fortsatt att utveckla Kevingehuset dels till ett trygghetsboende men också till en mötesplats för seniorer både från huset och övriga Danderyd. En omstrukturering av lokalerna för ökad tillgänglighet pågår. En rad aktiviteter med förebyggande hälsoinsatser och för att erbjuda aktiviteter och gemenskap har initierats. Många aktiviteter drivs av föreningar verksamma i huset.

En utförare inom hemtjänst har avslutats.

Funktionsnedsättning

Under våren har riktlinjer gällande resor från skolan till korttidsvistelse eller korttidstillsyn enligt LSS förändrats. I stället för skolresa beviljas denna resa som en turbunden resa enligt socialtjänstlagen och hanteras av socialförvaltningen. Detta medför ökade kostnader på resor för socialnämnden. Detta har påverkat ett antal barn och vårdnadshavare. Det har också varit en del brister hos leverantören av resorna vilket lett till åtgärder från kommunen.

Egen regi

Uppstart av daglig verksamhet LSS, Danarö, i januari. Tre kunder är inskrivna och åtta sysselsättningar i kommunens verksamheter är avtalade.

Nytt trygghetslarm på alla fyra vård- och omsorgsboenden färdiginstalleras i februari.

En kompetensmodell för sjuksköterskor har tagits fram med syfte att stärka egen regi som en attraktiv arbetsgivare. Fortsatt arbete med kompetensmodeller för arbetsterapeuter, fysioterapeuter, undersköterskor och stödassistenter.

Den 1 juli infördes skyddad yrkestitel för undersköterskor. Tillsvidareanställda undersköterskor kan ansöka fram till år 2033 och visstidsanställda ska ansöka omedelbart. En visstidsanställd undersköterska tituleras vårdbiträde fram till godkänd ansökan.

Efter utvärdering av leveransen av hälso- och sjukvårdsinsatser av beredskapssjuksköterskor sägs det befintliga avtalet upp och en ny upphandling genomförs. Ny leverantör startade den 18 april. Samverkansmöten genomförs 2 gånger per år och vid behov, enligt befintlig mötesstruktur.

Det är fokus på att stärka ledarskapet inom egen regi. Sökta statsbidrag har möjliggjort ledningsgruppsutveckling, ledarstöd, kompetensutveckling och möjlighet till omvärldsbevakning.

Process påbörjas för implementering av kommunikationsmodellen SBAR (Situation, Bakgrund, Aktuellt, Rekommendation). Syftet är att förstärka hälso- och sjukvårdskompetensen hos omvårdnadspersonalen i kommunikationen med sjuksköterska.

Processen med att säkerställa verksamhetschefernas arbete i kvalitetsmodulen i Stratsys fortsätter, med syfte att digitalisera verksamhetsområdets systematiska kvalitetsarbete.

Genomlysning av verksamheternas värdegrundsarbete påbörjades i mars. Även planering för en övergripande värdegrundsvecka under hösten påbörjades.

Varje verksamhetschef har ansökt om statsbidrag för att förbättra boendemiljön i verksamheterna, utöka aktiviteter och förbättra rörelse och hälsa för de boende, utveckla digitaliseringen och även förbättra medarbetarnas arbetsmiljö.

4 Målprognos

4.1 Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

4.1.1 Säkerställa att service och insatser till medborgarna är av god kvalitet

Bedömning

 Målet är uppfyllt

Kommentar

Förvaltningens bedömning är att prognosen är god för socialnämnden att uppnå uppsatta mål.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Brukarbedömning sammantaget Hemtjänst		>88%	■	—
Brukarbedömning sammantaget IFO		>84%	■	—
Brukarbedömning sammantaget LSS		>82%	■	—
Brukarbedömning sammantaget Vård- och omsorgsboende		>88%	■	—

4.1.2 Rätt stöd vid rätt tid till barn och unga är förebyggande och hälsofrämjande.

Bedömning

 Målet är uppfyllt

Kommentar

Nyckeltalen mäts helårsvis, förvaltningens bedömning är att prognosen är god för socialnämnden att uppnå uppsatta mål.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Antal ej återaktualiseringar barn 0-12 ett år efter avslutad utredning/insats		>82%	■	—
Antal ej återaktualiseringar ungdomar 13- ett år efter avslutad utredning/insats		>96%	■	—

4.2 Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

4.3 Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda

förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

4.3.1 Kontinuitet och attraktivitet inom personalförsörjningen

Bedömning

 Målet är uppfyllt

Kommentar

Utifrån nyckeltalen vid halvårsskiftet 2023 bedömer förvaltningen att prognosen är mycket god för socialnämnden att nå uppsatta mål inom området HME, personalomsättning samt sjukfrånvaro.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
HME - Hållbart medarbetarengagemang	80,1%	>78,1		→
Personalomsättning	8,71%	<11%		↘
Sjukfrånvaro Totalt	6,83%	<7%		↘

4.4 Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

4.4.1 Ökad kostnadseffektivitet med bibehållen kvalitet

Bedömning

 Målet är delvis uppfyllt

Kommentar

Nyckeltalen mäts helårsvis, förvaltningen bedömer utifrån de senaste årens trender att prognosen är att socialnämnden delvis kommer att uppnå uppsatta mål.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Nettokostnadsavvikelse IFO	-12%	>-11,2%		↘
Nettokostnadsavvikelse LSS	9,2%	<8,3%		↘
Nettokostnadsavvikelse Äldreomsorg	-9,3%	>-8,7%		↘

4.5 Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktig hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

4.5.1 Ökad tillgänglighet och utveckling

Bedömning

● Målet är uppfyllt

Kommentar

Servicemätning genomförs hösten 2023, det finns inga kända orsaker till att göra någon annan prognos än att socialnämnden har goda möjligheter att nå uppsatta mål.

Nyckeltal	Utfall	Mål	Bedömning	Trend
Servicemätning via e-post Familjeavdelningen		>92%	■	—
Servicemätning via e-post LSS		>92%	■	—
Servicemätning via e-post Vuxenavdelningen		>84%	■	—
Servicemätning via e-post Äldreomsorg		>100%	■	—
Servicemätning via telefon Familjeavdelningen		>67%	■	—
Servicemätning via telefon LSS		>67%	■	—
Servicemätning via telefon Vuxenavdelningen		>59%	■	—
Servicemätning via telefon Äldreomsorg		>83%	■	—

5 Personal

Tabellen nedan visar antal personer och antal årsarbetare per augusti jämfört med föregående år

		Antal personer	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare 2022	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	297	275.88	254.9	21.0
Månadsavlönade	Visstid	20	17.44	38.9	-21.5
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	315	293.32	293.9	-0.5

Timavlönade	Visstid	167	0.00	0.0	0.0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	167	0.00	0.0	0.0
Övriga anställningsgrupper	Visstid	70	0.00	0.0	0.0
Övriga anställningsgrupper	Samtliga Anställningsformer	70	0.00	0.0	0.0

Antal månadsavlönade årsarbetare har under 2023 minskat med 0,5 personer.

Inom administration och nämnd har årsanställda ökat med två personer, den ena är ny MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) som börjat en månad innan den tidigare slutat, vilket ger utslag på augusti, och den andra utökningen är en strateg.

Inom IFO familj har oförändrat antal tjänsten men årsanställda ökat med fyra personer, då tabellen även räknar med föräldralediga.

Inom IFO vuxen är personalomsättningen fortsatt låg med en föräldraledig samt en neddragning av en tjänst kopplat till lägre mottag av nyanlända, vilket innebär avvikelse på en årsarbetare jämfört med 2022.

Inom egen regi har årsanställda minskat med 5,5 personer på grund av neddragning av årsarbetare med 2,5 personer samt vakanta rader som tillsätts med inhyrda och timanställda under pågående rekrytering. Antalet timanställda har minskat från 259 personer (2022) till 167 personer.

Den ackumulerade sjukfrånvaron under 2023 uppgick till 6,83 procent jämfört med föregående år då den var 6,80 procent. Målet för sjukfrånvaron 2023 var 7,0 procent och blev därmed uppfyllt.

Personalomsättningen där man slutat på egen begäran totalt har ökat från 7,21 till 8,71 procent. Tittar man på personalomsättningen med egen begäran exklusive egen regi, ligger den på 10,35 procent jämfört med föregående år som var 7,75 procent. Denna ökning beror till stor del på verksamheten IFO familj, där personalomsättningen varit högre än föregående år, vilket beror på att flera på samma verksamhet har slutat samtidigt. Arbetsmiljöfrågorna är prioriterade inom avdelningens förbättringsarbete. I fokus är en rimlig arbetsbelastning, nära chefsstöd samt kommunikation, delaktighet och dialog. Målet för personalomsättningen totalt år 2023 var 11 procent och blev därmed uppfyllt.

6 Ekonomi

För år 2023 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 1,7 miljoner kronor vilket motsvarar 0,2 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen ligger främst inom Individ- och familjeomsorg (IFO) med lägre antal ensamkommande barn samt intäkt för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet som ej var budgeterat. Inom äldreomsorgen är kostnaderna i hemtjänsten lägre än budget på grund av lägre volymer. Platsbehovet på vård- och

omsorgsboenden har under de senaste månaderna ökat. Funktionshinderomsorgens prognos visar en negativ avvikelse mot budget då daglig verksamhet och resor ökat samt inhyrd personal till myndighet under en rekryteringsperiod. Volymen inom bostad med särskild service LSS, personlig assistans och korttidsvistelse har i prognosen en positiv avvikelse. Inom egen regi är prognosen negativ då kostnaden ökat för inhyrd personal, nytt löneavtal, ökade livsmedelskostnader, ledig plats på LSS boende samt en nystartad verksamhet inom Daglig verksamhet LSS. En planerad neddragning i budgeten av personal på natten kommer ej att genomföras. Därtill har personlig assistans en engångskostnad för en återbetalning till Försäkringskassan avseende timmar från åren 2016 - 2022 på 7,8 miljoner kronor.

6.1 Driftredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Utfall Aug 2023	Budget Aug 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Intäkter	197.0	183.5	305.1	276.1	29.0	11%	303.0
Kostnader	-660.4	-659.7	-1 017.0	-989.8	-27.2	3%	-974.9
Nettokostnader	-463.4	-476.1	-712.0	-713.7	1.7	0%	-671.9

För år 2023 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 1,7 miljoner kronor vilket motsvarar 0,2 procent av budgeterade nettokostnader.

Intäkterna ökar med 29,0 miljoner kronor och kostnaderna med 27,2 miljoner kronor.

Intäkter och kostnader är i prognosen uppräknade med cirka 41 miljoner kronor på grund av riktade statsbidrag som kommer att erhållas under 2023.

Förklaringen till den positiva avvikelsen för socialnämndens prognos är främst lägre kostnader i hemtjänsten på grund av lägre volymer än budget. Inom funktionshinderomsorgen är avvikelsen negativ då volymen inom daglig verksamhet samt resor har ökat jämfört med budget. Dessutom har myndigheten haft tillfälligt inhyrd personal under rekrytering av personal till avdelningen. Volymen inom bostad med särskild service, personlig assistans och korttidsvistelse har i prognosen en positiv avvikelse.

För Individ- och familjeomsorg är avvikelsen positiv då förväntade intäkter framför allt från Migrationsverket beräknas bli högre än budgeterade, då inte ersättning från migrationsverket för Ukraina var medräknat.

Egen regi prognostiserar ett negativt resultat, där främsta orsaken är inhyrd personal, nytt löneavtal och ökade livsmedelskostnader. Dessutom består underskottet av en ledig plats på LSS boende samt en nystartad verksamhet inom Daglig verksamhet LSS. En planerad neddragning i budgeten av personal på natten kommer ej att genomföras. Därtill har personlig

assistans en engångskostnad för en återbetalning till Försäkringskassan avseende timmar från åren 2016 - 2022 på 7,8 miljoner kronor.

Utfall till och med augusti

Utfallet för socialnämnden till och med augusti visar ett positivt resultat med 12,7 miljoner kronor. Detta förklaras främst med en positiv avvikelse jämfört med budget i äldreomsorgen och inom IFO. Funktionshinderomsorgen har haft ökade kostnader för volymer i daglig verksamhet samt inhyrd personal på myndigheten. Egen regis utfall är negativt jämfört med budget då inhyrd personal behövts för sjuksköterskor, rehabiliteringspersonal, två verksamhetschefer. Till detta tillkommer minskade intäkter för tomplats på Villa Stinsens gruppboende.

6.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar utfall, prognos och budget för nämnden fördelat på kostnadsslag.

Nämnd (mnkr)	Utfall augusti	Budget augusti	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Anslag	-86,4	-85,2	-128,2	-128,7	0,5	0,3%	-128,6
Volym	-372,2	-390,1	-568,3	-585,0	16,7	2,9%	-535,7
Egen regi	-6,3	-0,8	-15,4	0	-15,4		-7,6
FoU	1,5	-0,047	0	0	0		0
Nettokostnader	-463,4	-476,1	-712,0	-713,7	1,7	0%	-671,9

För kostnadsslaget **anslag** (personalkostnader och övriga verksamhetskostnader exklusive resor) visar prognosen en positiv avvikelse på 0,5 miljoner kronor jämfört med budget. Detta motsvarar 0,3 procent av anslagets budgeterade nettokostnader.

Inom IFO är avvikelsen positiv med 2,1 miljoner kronor då personalkostnaderna på grund av obesatta tjänster. Administration och nämnd har en positiv avvikelse på 1,3 miljoner kronor vilket beror på en högre intäkt kopplat till projektmedel en strateg. Inom funktionshinderomsorgen är prognosen negativt för anslag med 2,9 miljoner kronor, då tillfällig inhyrd personal har överstigit budgeten.

För kostnadsslaget **volymer** (intäkter och kostnad för huvudverksamhet inklusive resor) prognostiseras en positiv avvikelse på 16,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,9 procent av volymernas budgeterade nettokostnader. Den positiva avvikelsen på volym gäller äldreomsorgen, 8,0 miljoner kronor och då främst inom hemtjänsten. Även inom individ- och familjeomsorg är avvikelsen positiv med nettot 9,1 miljoner kronor, bestående av färre ensamkommande barn, högre intäkter från migrationsverket än budget, dessutom är volymerna lägre inom HVB och stödboende.

Inom socialpsykiatrin ökar kostnaderna för volymer med 0,5 miljoner kronor. Vilket beror på en placering till och ökade sysselsättningskostnader.

Egen regi visar en prognos med en negativ avvikelse på 15,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på inhyrda verksamhetschefer och sjuksköterskor, nytt löneavtal, ökade livsmedelspriser samt tomplats Villa Stinsen. Därtill har personlig assistans en engångskostnad för en återbetalning till Försäkringskassan avseende timmar från åren 2016 - 2022 på 7,8 miljoner kronor.

6.3 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Ansvär (mnkr)	Utfall Aug 2023	Budget Aug 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Administration och nämnd	-13.9	-12.9	-18.3	-19.4	1.1	6%	-18.8
Individ- och familjeomsorg	-56.5	-63.2	-84.1	-95.4	11.3	12%	-83.6
Äldreomsorg	-251.1	-265.0	-389.4	-397.6	8.2	2%	-368.0
Funktionshinderomsorg	-125.7	-122.8	-186.8	-184.2	-2.6	1%	-177.3
Social psykiatri	-11.4	-11.3	-17.9	-17.2	-0.7	4%	-16.6
FoU Nordost	1.6	0.0	0.0	0.0	0.0		0.0
Egen regi	-6.4	-0.8	-15.4	0.0	-15.4		-7.6
Summa Socialnämnden	-463.4	-476.1	-712.0	-713.7	1.7	0%	-671.9

Administration och nämnd

Administration och nämnd prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 1,1 miljoner kronor vilket motsvarar 6 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på projektintäkt för strateg.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 11,3 miljoner kronor vilket motsvarar 12 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på att det varit lägre antal ensamkommande barn. Personalkostnaderna är lägre då några tjänster har varit obesatta. Orsaken är även en högre intäkt än budget från migrationsverket. Mottagandet av flyktingar enligt massflyktsdirektivet var inte med i budgeten. Lägre kostnad för personalkostnader tack vare en minskning av personal och föräldradedighet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 8,2 miljoner kronor för helåret vilket motsvarar 2,0 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på mindre volym än budgeterat i form av färre timmar utförd hemtjänst. I

stället har antal platser på äldreboendena ökat under de senaste månaderna. Även inom korttidsplatser kan man se en ökning mot budget. Prognosen visar även att det kommer att ske en kostnadsökning inom bostadsanpassning för en ombyggnad, bostadsanpassningsbidrag.

Utfallet i delåret är positivt jämfört med budget på 14,0 milj. Detta beror på färre timmar i hemtjänsten samt ej klart med ersättningsnivå för fast omsorgkontakt. Dessutom är utfallet på äldreboenden positivt fram till augusti, men här ses en ökning nu samt att pengar för omsorgkontakt efter beslut kommer att betalas ut.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgen prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 2,6 miljoner kronor vilket motsvarar 1,4 procent av budgeterade nettokostnader.

Främsta orsaken till avvikelserna inom barn beror på en ökad volym inom personlig assistans för barn.

Inom funktionsnedsättning vuxna prognostiseras en negativ avvikelse på daglig verksamhet enligt LSS som beror på ökade volymer, fler har fått daglig verksamhet beviljat. Dessutom ökar kostnaderna för resor i samband med daglig verksamhet. Kostnaden för bostad med särskild service är lägre än budget, då volymen ligger något under budget. Även kostnaden för personlig assistans är lägre än budget, då volymen minskat. Kostnaden för kontaktpersoner har ökat. Kostnaden för verksamheten korttidsvistelse för vuxna är lägre än budget.

Inom myndighet funktionshinderomsorg överstiger kostnaderna budget då externa konsulter har varit inhyrda på vakanta platser.

Utfallet för delåret är negativt jämfört med budget på 2,9 miljoner kronor. Detta beror på en ökad volym inom daglig verksamhet LSS samt resor i samband med daglig verksamhet. Det negativa utfallet beror också på att myndighet har haft en merkostnad för tillfälligt inhyrd personal under rekryteringstiden. Inom bostad med särskild service, personlig assistans och korttidsvistelse är utfallet mot budget positivt.

Social psykiatri

Social psykiatri prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,7 miljoner kronor vilket motsvarar 4 procent av budgeterade nettokostnader. Kostnaden för boende inom social psykiatri har ökat på grund av en till placering än budgeterat samt en ökad kostnad på sysselsättning vilket främst beror på dyrare sysselsättningar.

Egen regi

Egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 15,4 miljoner kronor. Främsta orsakerna till avvikelserna beror på merkostnad för inhyrda verksamhetschefer och sjuksköterskor på vård- och omsorgsboendena Stocksundsgården, Klingsta samt Larm och Natt på grund av vakanta tjänster. Dessutom har man behövt hyra in rehabiliteringspersonal. Kommunals avtalsrörelse som gav 4,1% för 2023, ger egen regi en kostnadsökning för 2023 på 1,3 miljoner kronor för april-dec jämfört med budget. En ytterligare orsak till den negativa avvikelserna i prognosen är ökade livsmedelskostnader som här beräknas öka från budgeten med 15 procent. Inom LSS finns en tomplats på Villa stinsen som bidrar negativt i prognosen. En ny uppstartad

verksamhet inom LSS daglig verksamhet kommer att visa ett negativt resultat jämfört med budget, då verksamhet inte ännu fått full beläggning. En planerad åtgärdsplan med besparing på en tjänst efter installerat nytt trygghetslarm uteblir på Klingsta. Därtill har personlig assistans en engångskostnad för en återbetalning till Försäkringskassan avseende timmar från åren 2016 - 2022 på 7,8 miljoner kronor.

Egen regi arbetar med en åtgärdsplan där målet är att alla platser ska vara belagda, inga inhyrda sjuksköterskor och verksamhetschefer. Verksamheterna i egen regi arbetar för en kostnadseffektiv bemanning och att undvika att beordra tillsvidareanställda för oövertidsarbete.

6.4 Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Ansvar (mnkr)	Budget helår 2023	Prognos 1 Helår 2023	Prognos 2 Helår 2023	Prognos 3 Helår 2023
Administration och nämnd	-19.4	-19.4	-19.4	-18.3
Individ- och familjeomsorg	-95.4	-88.4	-86.2	-84.1
Äldreomsorg	-397.6	-392.5	-390.4	-389.4
Funktionshinderomsorg	-184.2	-187.7	-188.8	-186.8
Social psykiatri	-17.2	-17.2	-17.3	-17.9
FoU Nordost	0.0	0.0	0.0	0.0
Egen regi	0.0	-2.1	-4.4	-15.4
Summa Socialnämnden	-713.7	-707.3	-706.6	-712.0

Administration och nämnd

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst ökade projektintäkter.

Individ- och familjeomsorg

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst lägre kostnader för ensamkommande då vi har ett lägre mottag, högre intäkter för massflyktsdirektivet och lägre kostnader för flyktingmottagande då antalet har sänkts under året.

Äldreomsorg

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst färre antal timmar i hemtjänsten samt ett ökat antal platser på äldreboenden. Dessutom finns en prognos på ökad kostnad för bostadsanpassningsbidrag.

Funktionshinderomsorg

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser dels lägre beläggning på bostad med särskild service, personlig assistans och korttidsvistelse. Beläggningen på daglig verksamhet ökar samt tillhörande resor.

Social psykiatri

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser främst ökade lönekostnader som beror på en omfördelning av personalkostnader.

Egen regi

Förändringen mellan prognos 2 och 3 avser en obelagd plats på gruppboende för helåret. Daglig verksamhet ej fullbelagt. Vård- och omsorgsboendena har haft ökade kostnader för inhyrda verksamhetschefer, sjuksköterskor och rehabiliteringspersonal. Därtill har personlig assistans en engångskostnad för en återbetalning till Försäkringskassan avseende timmar från åren 2016 - 2022 på 7,8 miljoner kronor.

6.5 Volymer

Nettokostnad för volymer (mnkr)	Utfall aug	Budget aug	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Administration och nämnd	0	0	0	0,2	-0,2		-18,8
Individ- och familjeomsorg	-13,3	-19,5	-20,0	-29,2	9,1	31,2%	-23,8
Äldreomsorg	-235,0	-247,9	-363,9	-371,9	8,0	2,2%	-342,7
Funktionshinderomsorg	-115,4	-114,4	-171,2	-171,5	0,3	0,2%	-157,0
Social psykiatri	-8,5	-8,4	-13,1	-12,6	-0,5	4,0%	-12,3
Nettokostnader	-372,2	-390,1	-568,3	-585,0	16,7	2,9%	-535,7

Individ- och familjeomsorg

Inom individ och familjeomsorg är de största prognosavvikelser mot budget en lägre kostnad för ensamkommande barn, lägre kostnad för mottag av nyanlända, högre intäkt enligt massflyktsdirektivet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar en positiv avvikelse för volymer och därmed minskade kostnader med 8,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,2 procent. Detta beror på att volymen, antal timmar i hemtjänst har minskat under 2023 samt att projektet teambaserad hemtjänst inte får helårseffekt 2023. Volymen för vård- och omsorgboenden prognostiseras däremot att öka. En ökning kommer även att ske genom bostadsanpassningsbidrag.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorgen prognostiserar en positiv avvikelse inom volymer. Kostnader för volymförändringar i prognosen minskar med 0,3 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,2 procent. Detta är ett netto av minskad volym inom boende i bostad med särskild service, personalassistans och korttidsvistelse men en ökad kostnad för dagverksamheten.

Social psykiatri

Social psykiatri prognostiserar negativ avvikelse i volym. Detta beror på en ökad placering på boende.

Antal (stycken)	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Individ- och familjeomsorg					
Ensamkommande totalt antal	7	16	-9	56%	7
Familjehem företag	8	9	-1	11%	11,9
Egna familjehem	5	3	2	67%	Ej inrapporterat
HVB familj (barn och ungdom)	2	2,5	-0,5	20%	2,4
Antal nyanlända	27	49	-33	67%	54
Äldreomsorg					
Hemtjänst timmar	184 000	206 000	-22 000	10,7%	185 209
Äldreboende antal platser	339	334	5	1,5%	333

Korttidsboende antal platser	18	18	0	0	16
Funktionshinder omsorg					
Boende med särskild service barn	4	4	0	0	4
Boende med särskild service vuxna	78	79	-1	1,3%	77
Daglig verksamhet	100	91	9	9,9%	92
Social psykiatri					
Social psykiatri	17	16	1	5,8%	16

7 Risker

Ökade kostnader

När budgeten för 2023 gjordes uppräknades priserna med 2,0 procent på alla avtal utom LOV avtalen som uppräknades med 3,0 procent. Enligt avtalen ska priserna uppräknas med OPI (omsorgsprisindex) årligen. I mitten av april 2023 kom besked om att OPI fastställs till 4,6 procent. Detta kommer att ge socialnämnden ökade kostnader på cirka 2,0 miljoner kronor och påverkar samtliga avtal som uppräknas med OPI.

Egen regis kostnader för förbrukningsmaterial och livsmedel riskerar bli högre än budget beroende på hög prisökningstakt.

Hyresökningar och kostnader för tomhyror för bostäder har ökat och riskerar att ytterligare öka under året. Socialnämnden har fått viss kompensation för hyresökningar.

Kommunals avtalsrörelse som gav 4,1% för 2023, ger egen regi en kostnadsökning för 2023 på 1,3 miljoner kronor för april-dec jämfört med budget.

Det finns en risk för att egen regis resultat enskilt, kan vara svårt att få i balans under året trots planerade åtgärder.

Volymer

Kostnaderna för individ- och familjeomsorg är baserade på nuvarande volymer inom barn och ungdom, missbruk, försörjningsstöd och flyktingmottagande, men kan naturligtvis öka eller

minska under resten av året. Risk för ökade kostnader om det tillkommer en ny placering eller särskild kostsam placering.

Enligt demografiska prognoser kommer antalet äldre att öka de närmaste tio åren, vilket kan innebära att fler ansöker om äldreomsorg enligt socialtjänstlagen, vilket i sin tur ökar kostnaderna.

Inom funktionshinderomsorgen finns risker genom att målgruppen med neuropsykiatriska diagnoser som ansöker om LSS-insatser ökar. Diagnostiseringen av barn har ökat mycket de senaste åren, något som både skola och habilitering kan konstatera och det kan i förlängningen medföra att fler från den målgruppen ansöker om insatser.

Försäkringskassan har blivit mer restriktiva och förändrar beslut, vilket kan innebära ett ökat antal ansökningar inom personlig assistans hos kommunen.

Kompetensförsörjning

Hälso- och sjukvårdspersonal är en bristvara nationellt, som resulterar i en ökad svårighet i att rekrytera ny personal, vilket medför ett ökat behov av att anlita bemanningsföretag. Detta leder till ökade kostnader, minskad kontinuitet av hälso- och sjukvårdspersonal och risk för minskad kompetens inom hälso- och sjukvård i egen regis verksamheter.

Ökande svårigheter att rekrytera omvårdnadspersonal med adekvat kompetens, både inom äldreomsorg och inom LSS, vilket ökar risken för minskad kontinuitet av omvårdnadspersonal och minskad kompetens, vilket påverkar egen regis boende/kunder men också verksamheternas befintliga arbetsgrupper